

Sygn. akt II CSK 62/06

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku J. K.
przy uczestnictwie Z. K.
o sprostowanie aktu zgonu S. K.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 30 sierpnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 października 2005 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w G. uwzględnił wniosek J. K. oparty na art. 31 Prawa o aktach stanu cywilnego i sprostował akt zgonu S. K. w ten sposób, że w rubryce dotyczącej stanu cywilnego osoby zmarłej wykreślił wyraz „żonaty” i wpisał wyraz „kawaler”, a ponadto wykreślił dane dotyczące małżonka osoby zmarłej. Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w P. zmienił orzeczenie Sądu pierwszej instancji i oddalił wniosek uznając, że wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego w żądaniu sprostowania aktu zgonu swego ojca. W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego – art. 33 Prawa o aktach stanu cywilnego i art. 510 § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że skarżący nie jest osobą zainteresowaną. Wskazał, że – wbrew stanowisku Sądu Okręgowego – w sprawie o sprostowanie aktu zgonu nie zachodzi związek pomiędzy wynikiem postępowania a prawami majątkowymi lub niemajątkowymi wnioskodawcy wobec czego wnioskodawca nie jest w stanie wykazać swego interesu prawnego w uzyskaniu zgodnego z jego żądaniem orzeczenia w takiej sprawie. Przyznał, że akt zgonu nie stanowi dowodu pozostawania osoby zmarłej w związku małżeńskim ale podniósł, że prawa spadkobiercy są zawsze wynikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, natomiast w sprawie o sprostowanie aktu zgonu status zainteresowanego w rozumieniu art. 510 k.p.c. wynika z samego bycia spadkobiercą osoby, której dotyczy akt zgonu. W przeciwnym razie należałoby uznać, że nie ma w ogóle zainteresowanych, w rozumieniu art. 33 Prawa o aktach stanu cywilnego. Skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie obydwu wniesionych apelacji, lub o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie I Ns. [...] /04 Sądu Rejonowego w G. o stwierdzenie nabycia spadku po S. K. i J. K. wnioskodawca w apelacji podniósł, że wbrew zgodnemu oświadczeniu uczestników postępowania oraz wbrew zapisowi w akcie zgonu S. K., uczestniczka postępowania Z. K. nie była żoną spadkodawcy S. K., w związku z czym Sąd spadku błędnie stwierdził na jej rzecz ustawowe dziedziczenie po S. K. Braku podstawy do uznania praw Z. K. wnioskodawca upatrywał w nieistnieniu aktu

stanu cywilnego stwierdzającego zawarcie związku małżeńskiego pomiędzy S. K. i Z. K. Jednocześnie podniósł, że akt zgonu S. K., w rubrykach dotyczących stanu cywilnego zmarłego oraz małżonka osoby zmarłej, wskazuje nieprawdę w związku z czym wnosił o ewentualne zawieszenie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku do czasu rozstrzygnięcia jego wniosku o sprostowanie w tym zakresie aktu zgonu S. K. Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2004 r. Sąd Okręgowy w P. zawiesił, na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku do czasu zakończenia sprawy o sprostowanie aktu zgonu S. K.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca powołał się na konieczność uzyskania żądanych wykreśleń w akcie zgonu w celu wykazania w postępowaniu spadkowym, że jego udział w dziedziczeniu po S. K. jest większy niż wynikałoby to z uwzględnienia praw do dziedziczenia także Z.K.

Zgodnie z art. 4 w zw. z art. 61 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (jedn. tekst Dz.U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688), zwanej dalej „asc” wyłącznym dowodem zawarcia związku małżeńskiego jest akt małżeństwa. Aktem małżeństwa jest akt stwierdzający, że określone osoby złożyły w określonym miejscu i czasie oraz w przewidzianej formie zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński (art. 62 ust. 1 w zw. z art. 53 asc i art. 1 § 1 K.R.i.O.p.). Sporządza się go w trybie art. 61 i 61 „a” asc przy uwzględnieniu ewentualnie art. 59 i 60 asc, a ponadto - na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego istnienie małżeństwa (art. 189 k.p.c. w zw. z § 236 Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38 z 1987 r. poz. 218 ze zm. oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 26.X.1998 r. (Dz.U. Nr 136, poz. 884 ze zm.) i art. 17 ust. 2 asc. W razie zaginięcia lub zniszczenia całości lub części księgi stanu cywilnego treść aktu małżeństwa, który nie został sporządzony i nie można go sporządzić w trybie art. 16 asc, a zdarzenie zawarcia małżeństwa jest bezsporne, ustala się treść aktu małżeństwa na podstawie art. 32 asc.

Inne akty stanu cywilnego nie stanowią dowodu zawarcia małżeństwa. W szczególności, o zawarciu małżeństwa nie zaświadcza zawarty w akcie zgonu zapis, dotyczący stanu cywilnego zmarłego oraz danych o małżonku osoby zmarłej

(art. 67 ust. 1 pkt 1 i 3 asc). Zapis taki nie obejmuje stwierdzenia zawarcia małżeństwa (art. 4 asc), jego umieszczenie w akcie dotyczącym bezpośrednio innego, stwierdzonego zdarzenia (zgonu) należy traktować - zgodnie z treścią art. 21 ust. 3 asc - jedynie jako informację o istnieniu aktu małżeństwa. Może to być pomocne przy dowodzeniu we właściwym postępowaniu administracyjnym bądź sądowym faktu sporządzenia aktu małżeństwa lub istnienia małżeństwa, ale nie może zastępować aktu małżeństwa. Należy dodać, że także zgodne oświadczenia uczestników postępowania spadkowego nie mogą być podstawą ustalenia, że spadkodawca pozostawał w związku małżeńskim. W sprawie I Ns .../04 Sądu Rejonowego w G. akt małżeństwa dotyczący S. K. i Z. K. nie został przedłożony. Status uczestniczki postępowania spadkowego Z. K. jako małżonki spadkodawcy S. K., nie został więc wykazany. Wystarczało to do zajęcia stanowiska w kwestii zaliczenia Z. K. do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawcy S. K. Niczego w tym zakresie nie mogłoby zmienić ewentualne sprostowanie aktu zgonu S. K. Nie zaświadczałoby ono o stanie cywilnym zmarłego (co, nota bene, przyznał sam skarżący) i w rzeczy samej było zbędne.

Zgodnie z art. 33 asc uprawnionym do wystąpienia z wnioskiem w postępowaniu nieprocesowym o sprostowanie aktu stanu cywilnego - oprócz prokuratora i kierownika urzędu stanu cywilnego - jest zainteresowany. W rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. zainteresowanym jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Zainteresowanie to wyraża się w sytuacji, przewidzianej przez prawo materialne, w której znalazłby się powołujący, gdyby żądanie jego zostało uwzględnione. Sytuację tę określają wszelkie stosunki materialno-prawne dotyczące powołującego się na interes prawny, które mogą powstać, ulec zmianie lub ustać w wyniku uwzględnienia żądania. Brak interesu prawnego wyklucza status zainteresowanego w świetle art. 510 § 1 k.p.c. i skutkuje oddaleniem żądania. Zamiar uzyskania dokumentu, który ewentualnie mógłby posłużyć jako dowód w innym postępowaniu sądowym lub administracyjnym sam w sobie nie określa sytuacji materialno-prawnej występującego z żądaniami; dotyczy interesu faktycznego a nie prawnego.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca twierdził, że domaga się sprostowania aktu zgonu ojca w tym celu, aby jego dziedziczenie po ojcu wyrażało

się większą częścią niż gdyby dziedziczył w zbiegu z uczestniczką postępowania Z. K. Gdyby uwzględnienie tego żądania miało znaczenie w kwestii zaliczenia matki wnioskodawcy do kręgu spadkobierców ustawowych po S. K. należałoby przyznać wnioskodawcy status zainteresowanego w rozumieniu art. 33 Pr. asc w zw. z art. 510 § 1 k.p.c. Jednakże, jak to wyżej wskazano, w ustalonym stanie faktycznym ewentualne sprostowanie, w niczym nie wpłynęłoby na sytuację materialno-prawną wnioskodawcy odnośnie do jego partycypowania w dziedziczeniu po ojcu. Wnioskodawca nie miał więc interesu prawnego w żądaniu sprostowania, co Sąd Okręgowy ocenił prawidłowo, natomiast Autor skargi kasacyjnej – błędnie.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną jako bezzasadną (art. 398¹⁴ k.p.c.).